

زیر آسمان فیروزهای

تجلیل از «جعفروالی» در جشنواره

● شرق: مراسم بزرگداشت چهارهنرمند پیشکسوت تئاتر در اختتامیه سی‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر برگزار می‌شود. در مراسم اختتامیه این جشنواره، از

جعفر والی، بدرالسادات برنجانی، احمد سپاسدار و حسینعلی طباطبایی، پیشکسوتان عرصه تئاتر به پاس یک‌عمر تلاش صادقانه تقدیر می‌شود. جعفر والی، متولد ۱۳۱۲ تهران، کارگردان تئاتر، بازیگر و فیلمنامه‌نویس سرشناس است. او فارغ‌التحصیل بازیگری از دانشکده هنرهای دراماتیک است. جعفر والی، فعالیت هنری خود را با بازیگری در کارگردانی تئاتر در سال ۱۳۳۶ شروع کرد. از سال ۱۳۳۷ به‌عنوان کارگردان به استخدام وزارت فرهنگ و هنر درآمد و به مدت ۱۰ سال در کار دوبله فیلم‌های سینمایی مشغول بود. آغاز فعالیت حرفه‌ای‌اش در سینما، از سال ۱۳۴۸ با بازی در فیلم «گاو» آغاز شد و تا سال ۱۳۶۶ با تدریس بازیگری در دانشکده هنرهای زیبا ادامه یافت. همچنین دیپلم افتخار بهترین فیلمنامه برای فیلم «مریم و میتیل» در نهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کودکان و نوجوانان، کاندیدای بهترین نقش دوم مرد برای فیلم «یاداش سکوت» در بیست‌ونهمین دوره جشنواره فیلم فجر و کاندیدای نقش دوم مرد برای فیلم «یاداش سکوت» در یازدهمین دوره جشن خانه‌سینما نیز در کارنامه هنری استاد جعفر والی دیده می‌شود.

ادامه از صفحه اول

غیبت معنادار زنان در بازار کار

آیا ۶۰ سال برای فراهم‌کردن این ساختار یا دست‌کم ۳۵ سال اخیر برای ارتقای سهم ۱۰ درصدی زنان فعال اقتصادی از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰ کافی نبوده؟ چنده‌سال دیگر دختران جوان ما باید مدارج تحصیلی را طی کنند و خانواده‌ها دخترانشان را با طیب خاطر به مدارس و دانشگاه‌ها بفرستند و هزینه‌های مادی و غیرمادی آن را بپردازند؟ آیا برای آماده‌سازی این ساختار نیازمن‌قرن کافی نیست و اگر نیست مسئول آن چه کسی است؟

زنان بار دیگر در موسیقی ایران خبرساز شدند. اما این بار ماجرا مربوط به محدودیت آنها برای اجرای زنده در شهرستان‌ها نیست. داستان در مورد انتشار آلبومی است که واکنش‌هایی را از سوی برخی رسانه‌ها و حتی یکی از مراجع عظام تقلید در مورد تک‌خوانی یک زن دربرداشته است. اعتراض‌هایی که در یکی، دوره‌زه گذشته در مورد صدور مجوز برای یک آلبوم با تک‌خوانی یک زن صورت گرفته، به‌ندبال مراسم رونمایی اثر «تو را ای کهن‌بوم و بر دوست دارم» است. این آلبوم که مجموعه‌ای از تصانیف پیمان خازنی مبتنی‌بر موسیقی ردیف دستگاهی و نگاهی ارکسترال با صدای نوشین طافی و محسن کرامتی است، عصر روز سه‌شنبه، هفتم بهمن در نشر چشمه رونمایی شد. حالا با گذشت چندروز از این مراسم، خبرهایی از سوی برخی رسانه‌ها مبنی‌بر تک‌خوان‌بودن صدای زن در این آلبوم منتشر شده است. شبکه اطلاع‌رسانی راه دانا در مطلبی که ۱۱بهمن منتشر کرده، چنین آورده است: «این آلبوم با تک‌خوانی نوشین طافی رونمایی شده و در اقدامی عجیب مجوز خود را از وزارت ارشاد گرفته است. تک‌خوانی زنان طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران مجاز نبوده و این اقدام وزارت ارشاد خلاف قوانین کشور

است. در حالی که وزارت ارشاد مجوز اقدامات خارج از چارچوب اسلام را داده و از آنها حمایت می‌کند بهتر است این وزارتخانه پسوند اسلامی را از نام خود بردارد تا اقدامات غیراسلامی این وزارتخانه باعث تعجب نشود.»این خبر همچنین واکنش یکی از مراجع عظام‌تقلید را به‌دنبال داشت. به گزارش خبرگزاری فارس از قم، آیت‌الله سیدمحمدعلی علوی‌گرگانی پیش از ظهر دیروز، ۱۱بهمن در دیدار با اعضای کنگره شهدای دانشجویی استان قم با اشاره به اینکه زنان ایرانی دارای شخصیت و مقام والایی هستند، گفت: «نباید اجازه دهیم زنان ایرانی بازیزچه دشمنان شوند و از همین‌رو نباید اجازه آواز و تک‌خوانی به زنان در کشور داده شود. زنان ایرانی دارای عزت و احترام هستند و از همین‌رو باید عزت و حریم هر منزلی حفظ شود تا بتوانیم در مسیر حفظ ولایت و انقلاب فعالیت کنیم.»به گزارش همین خبرگزاری، حسین نوش‌آبادی، معاون پارلمانی و سخنگوی وزارت ارشاد اسلامی نیز درخصوص آلبوم «تو را ای کهن‌بوم و بر دوست دارم» گفت: «این آلبوم تک‌خوانی خانم نیست بلکه همخوانی است و پس از بررسی‌های لازم موفق به اخذ مجوزهای لازم از وزارت ارشاد شده است. مجوز این آلبوم قانونی صادر شده و

در چارچوب ضوابط و مقررات ارشاد بررسی و مجوز دریافت کرده و ادعای تک‌خوانی صحت ندارد.» سخنگوی ارشاد ادامه داد: «آلبوم‌های موسیقی به‌صورت همخوانی مسبقی‌به‌سابقه است و در گذشته نیز مشابه این آلبوم‌ها مجوز دریافت کرده و مخالف سیاست‌های هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیست.» پیروز ارجمند، مدیر دفتر موسیقی وزارت ارشاد هم با تأیید اینکه این آلبوم تک‌خوانی یک خواننده زن نیست، به «شرق» گفت: «این اثر یک همخوانی در ژانر موسیقی سنتی است که محسن کرامتی به‌عنوان یکی از ردیف‌دانان شناخته‌شده کشورمان، نوشین طافی را همراهی کرده است.»او سپس به غیرقانونی‌بودن صدور مجوز تک‌خوانی زنان اشاره کرد: «براساس ضوابط دفتر موسیقی تنها به تک‌خوانی زنان در کنسرت‌های زنان مجوز داده می‌شود و غیر از این به‌هیچ‌وجه به تک‌خوانی زنان مجوز نمی‌دهیم. همخوانی زنان از ابتدای انقلاب مرسوم بوده و حتی مراحل تطبیق این اثر نیز انجام شده بود و این موضوع مربوط به امروز نیست و در دولت‌های قبلی هم اجرا شده است.»ارجمند در پاسخ به دلایل نشأت‌گرفتن این مساله که این آلبوم تک‌خوان زن داشته است، گفت:

«آدرس غلط» دوباره کار دست همخوانان زن داد

سحر آزاد

«نمی‌دانم این مساله از کجا آغاز شده است شاید سخنان برخی از شرکت‌کنندگان در مراسم رونمایی آلبوم چنین تصویری را ایجاد کرده. به‌هرحال آنها هر صحتی هم که کرده باشند، نظرات شخصی خودشان بوده و ما براساس قانون و ضوابط عمل می‌کنیم. متأسفانه برخی رسانه‌ها بدون بررسی صحت و سقم یک موضوع و بدون توجه به اخلاق رسانه‌ای اقدام به انتشار چنین مطالبی می‌کنند که استاد ندارد.»او افزود: «در روزهای اخیر خبرهایی مبنی‌بر برکناری یا استعفا می‌ن و آقای مرادخانی منتشر شده است؛ این خبر صحت ندارد و عملکرد من و معاون هنری وزارت ارشاد مورد تأیید شخص وزیر است. ما همیشه سعی کرده‌ایم رضایتمندی و عدالت را محصور کارمان قرار دهیم. بدین‌گونه نیست که ما خودسرانه عمل کنیم و تاکنون خلاف قانون فعالیت نکرده‌ایم. من همچنان روحیه مدیریت جهادی خودم را حفظ می‌کنم.»البته حساسیت در مورد تک‌خوانی زنان در چند هفته قبل هم خبرساز شد. «عالیم قاسم‌اف» که به‌همراه دخترش فرغانه قاسم آوا (همخوان) شب‌های ۲۱ و ۲۲ دی قطعات مشهور و فولکلور کشور آذربایجان را در ایران اجرا کرده بود، در شب آخر اجازه به‌صحنه‌رفتن پیدا

توجه رسانه‌های غربی به فیلم «محمد(ص)»

گاردین اطلاعات داد، نیوزویک حمله کرد

نمایی از فیلم حضرت محمد(ص)

امیر محقق: فیلم «محمد(ص)» به کارگردانی مجیدمجیدی قرار است هفته آتی در جشنواره فجر به‌نمایش درآید. رسانه‌های غربی هم هرروز بیش‌ازپیش این فیلم را زیر ذره‌بین قرار می‌دهند و درمورد آن می‌نویسند. گاردین درمورد آخرین ساخته مجید مجیدی نوشته است که این فیلم چندمیلیون دلاری، که داستان زندگی حضرت محمد(ص) در دوران کودکی را روایت می‌کند، پرخرج‌ترین و پرهزینه‌ترین فیلمی است که تا‌به‌امروز در ایران ساخته شده است. مجیدی، کارگردان شناخته شده ایرانی، بیش از پنج‌سال است که بی‌سروصدای رسانه‌ای، درحال کار روی پروژه‌ای بوده که پس از فیلم «محمد رسول‌الله(ص)»، ساخته مصطفی عقاد، دومین فیلم پرهزینه‌ای است که درمورد پیامبر اسلام(ص) ساخته شده است. آن فیلم هم با اینکه چهره پیامبر را نشان نمی‌داد اما در زمان خود هیاهوی زیادی به‌پا کرد و خیلی‌ها از آن انتقاد کردند. گاردین نوشته است که خود مجیدی هم درمورد فیلم مصطفی عقاد انتقاداتی دارد و معتقد است تصویری که در این فیلم از پیامبر (ص) ارایه شده «فقط از جهاد و جنگ» گفته و «تصویری که از اسلام ارایه شده بر پایه شمشر است.» گاردین اشاره کرده است که این فیلم، برای احترام به شان پیامبر(ص)، در بخش خارج از مسابقه جشنواره فیلم فجر در تهران به‌نمایش درمی‌آید. این روزنامه دست‌چپی وابسته به حزب کارگر انگلستان گزارش داده که ایران تصمیم دارد تا فیلم مجیدی را در ماه مارس اکران جهانی کند. در این فیلم هم، چهره پیامبر (ص) نمایش داده نمی‌شود و ویتوریو استوارو، فیلمبردار اسکارگرفته ایتالیایی که فیلمبرداری شاهکارهایی همچون «آخرین تانگو»ی برناردو برتولوچی و «اینگ آخرالزمان» فرانسیس فورد کاپولا را انجام داده، روی ترکیب نور و تارکی فیلم کار کرده است تا بتواند تصویرسازی مذهبی را در فیلم ممکن کند. اما مهم‌ترین مشکل اینجاست که فیلم توسط ایران

شیعه ساخته شده است و ممکن است این موضوع، مشکلاتی را با سنی‌ها به‌وجود آورد. مجید مجیدی هم در کنفرانس خبری‌ای که در این ماه برگزار شده بود از نگرانی‌هایش درمورد واکنش‌ها گفت و اعلام کرد که دوره‌ای از زندگی پیامبر (ص) را انتخاب کرده است که هیچ اختلافی در آن بین شیعیان و سنی‌ها وجود ندارد. گاردین همچنین درمورد بودجه فیلم اطلاعاتی ارایه داده و گفته است که مجیدی فیلمش را با بودجه ۳۰میلیون دلاری که در سینمای ایران رقمی نجومی محسوب می‌شود جلوی دوربین برده و از عوامل شناخته‌شده هالیوودی در ساخت فیلمش بهره برده است. هفت‌نامه آمریکایی نیوزیک هم با اشاره

ایندو و نشر کارتون‌های موهن علیه پیامبر(ص) اشاره کرد که فیلم مجیدی چون چهره پیامبر(ص) را نشان نمی‌دهد از زیربار انتقادها فرار کرده است. نیوزویک بر این نکته تأیید کرده است که نحوه نمایش و روایت زندگی پیامبر (ص) بین شیعه و سنی تفاوت‌هایی دارد و همین نکته می‌تواند به عامل حمله و انتقاد از سوی کشورهای خاورمیانه تبدیل شود. این سایت به انتقادات دانشگاه الاهر مصر (که در تحقیقات فرقه سنی اسم‌ورسم دارد) نسبت به فیلم اشاره کرده و گفته است باوجود آنکه شیعه و سنی، هر دو، حضرت محمد(ص) را به‌عنوان آخرین پیامبر (ص) قبول دارند اما جامعه شیعه در روایت‌های مذهبی، انعطاف بیشتری دارد. این خبرگزاری، همچنین اطلاع داده است که بعد از منتشرشدن اخبار ساخت این فیلم، کمپانی قطری‌النور، مقدمات ساخت فیلمی درمورد پیامبر اسلام(ص) را با بودجه هنگفت یک‌میلیارددلاری به راه انداخته است از. شواهد امر اینگونه برمی‌آید که رسانه‌های غربی در تلاش هستند تا با راه‌انداختن همه‌ای علیه فیلم و همچنین با سوءاستفاده از ماجرای شاری ابدو، ذهن مخاطب جهانی را برضد این فیلم بشورانند.

با جشن تئاتری‌ها

افت یک جشنواره ۳۳ساله

این نامش تئاتر نیست

رضا آشفته

● شامگاه امروز، یکشنبه ۱۲ بهمن، ما در پایانه سی‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر حضور خواهیم یافت اما با این نکته باز که این جشنواره نتوانست نمایانگر ۳۳ سال تجربه و تلاش اهل فرهنگ و هنر ایران باشد. هنگامی که باید به اصالت فرهنگ اشاره کرد، باید از تعارف پرهیز کرد، این جشنواره اصالت‌های وجودی ایرانیان را نمایندگی نمی‌کرد. باید با صراحت گفت که دلایل بسیاری در این افت و افول کارساز بوده است، امسال خیلی دیرتر از همیشه اردشیر صالح‌پور برای برگزاری جشنواره برگزیده شد. او نتوانست در این مدت کوتاه تفکرات بسته‌تری را برای برگزاری در روال جشنواره تئاتر فجر تزریق کند. از سوی دیگر بودجه، بسیار پایین‌تر از همه سالیان گذشته بود. اما در مقابل تورم بسیار سنگین‌تر و کمرشکن‌تر بوده است و از سوی دیگر باز هم تحریم‌ها مانع از برقراری ارتباط به‌موقع با گروه‌های خارجی شده است. بنابراین دبیر جشنواره به‌تنهایی در این افت سهم نبوده، چیدسا در سطح بالاتری معاونت هنری و حتی وزیر ارشاد هم مسؤول اصلی این واقعه باشند؛ از این‌رو که جشنواره تئاتر فجر همواره به اقتضای زمان برگزاری‌اش شناساننده بخشی از تئاتر و فرهنگ ایرانی بود اما امسال هیچ توشه پرباری برای این شناسایی در چته نبوده است. حالا استثنائاتی هم هستند که دلالتی بر یک جشنواره ملی و بین‌المللی نخواهد کرد. شوربختانه همه خواب‌وخیال‌های ما بر باد رفته و این جشنواره نتوانست آبرومندانه فرصتی بهتر برای تئاتر ایران بسازد.

گروه‌های خارجی بسیار معمولی و حتی ضعیف‌تر از تئاتر ایران در جشنواره حضور یافتند. اگر گروه‌هایی به‌نسبت بهتر بودند مثل نمایش «قلعه انسانات» کار علی شمس از ایتالیا و فراموشی کار اسکندر ساکیف از روسیه و با نویسندگی داریوش ربیعی از ایران، بیشتر اتکایشان به نیروهای ایرانی بود و البته باز هم در حد و توان تئاتر ایرانی توانستند حضورشان را اثبات کنند نه‌اینکه بخواهند شگفتی‌ساز باشند. ما هرسال در تئاتر شاهد شگفتی‌هایی بودیم اما امسال هیچ رویداد مهمی در میان نبود. از پیشکسوتان فقط آتیلا پسیانی، حسین پاکدل و قطب‌الدین صادقی قد علم کرده بودند. از ۱۱۷ نمایش، اختصاص سه نمایش به بزرگان تئاتر آمار بی‌منطقی است. جوانگرایی در یک جشنواره حرفه‌ای که می‌خواهد نام و نشان بزرگی در سطح بین‌المللی - حتی در خاورمیانه باشد- چندان راهگشا نیست. جوانگرایی در جشنواره دانشگاهی و در جشنواره ماه و ایتالهم به‌راحتی به وقوع می‌پیوندد، باید گزیده این آثار در جشنواره فجر قرار بگیرد. جوان باید دچار سلسله‌مراتب شود وگرنه کار و حضورش تهدیدی برای استقرار یک وضعیت بهنجار در تئاتر خواهد بود. هرچند در این بی‌صاحب‌شدن تئاتر، هر قهرگرده از صادر، دچار تئاتر است انگاری. واقعا این اسمش جوانگرایی نیست. یک عده جوان در میزانشنی رسمی و جدی بخواهند و بتوانند جوانان دهند، نامش در واقع تئاتر نیست. هر کسی به اعتبار عمر و زحمتش باید حضورش رقم زده شود. وگرنه هیچ‌کس مخالف کارکردن جوانان نیست اما هدایت آنان است که آنها را به تراوشات هنری‌تری سوق خواهد داد. امسال جوان‌ها بیشتر از آنکه با فرم یا با منطق تئاتر کار کرده باشند، جماعتی فرم‌زده و بی‌منطق بودند که نمی‌توانستند حضورشان را به‌راستی نمایان کنند.

شهرستانی‌ها انگیزه بیشتری برای حضور در جشنواره تئاتر فجر دارند و گذر از هفت‌خان رستم نیز بر رتوش و قوام‌یافتن کارهایشان بسیار موثر است. امسال حضور احسان ملکی (هزار شلاق)، سینا شفیعی (سیا رود)، علی شفیعی (کسی دست‌به‌عصا توی شکمم راه می‌رود)، علی حیدری (پهشت ۵۰ درجه بالای صفر)، مهدی محمدی (رویش ناگزیر دخی‌ها در حاشیه)، علیرضا داوری (غزل پری دریایی)، علی فتوحی (ترانه‌های تلخ تارا) و رضا گشتاسب و رضا کریمی‌زاده (چند روایت نامعتبر، نادیدنی) می‌توانست تأکیدی بر رشد تئاتر در مناطق مختلف ایران باشد. باید بر این نا‌ها و نشانه‌ها امیدوارانه تأکید کرد که فردای بهتری را برای تئاتر ایران تدارک خواهند دید.